

Úvodní informace

Úvodní slovo

Vážené kolegyně, vážení kolegové,

takříkajíc v „předvečer“ dvacetiletí existence profesní zájmové organizace České asociace pedagogického výzkumu je mi radostí a ctí pozdravit všechny konferenční účastníky na její 19. konferenci v Brně.

ČAPV byla založena ustanovujícím shromážděním dne 21. 5. 1992. Na jaře příštího roku od tohoto data uplyne tedy již dvacet let. Od roku 1993, kdy byla na půdě Pedagogické fakulty UK v Praze konána první konference, se mezi českými výzkumníky v oblasti věd o výchově udržuje každoroční tradice konání těchto pravidelných konferencí.

Konference ČAPV ovšem nejsou jen „nějak udržované“. Programy i průběh konferencí téměř dvou desetiletí jsou dokladem toho, že nejen mohutní jejich rozsah, počet účastníků a příspěvků, ale především graduje i jejich kvalita. Zjevná je ideová propojenost a obsahová návaznost mezi konferencemi. Organizátoři navíc přinášejí vždy něco nového, specifického, a obohacují tím zažitý programový rámec. Jako přínosný se ukázal princip cirkulace místa konání, a tedy také každoroční střídání organizátorů. Přináší to přirozeně vyšší nároky na koordinaci ze strany výboru, avšak přispívá to k širšímu zapojení, užitečné spolupráci a k soudržnosti komunity českých výzkumníků.

Letošní 19. konference ČAPV je v organizační gesci brněnského Institutu výzkumu školního vzdělávání Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity. Všechny indicie příprav nasvědčují tomu, že ani letošní setkání nezůstane nic dlužno kvalitě uplynulých konferencí. Předem za to patří upřímný dík organizátorům i vedení Pedagogické fakulty MU v Brně.

Jménem svým i celého výboru ČAPV přeji nejen členům naší asociace, ale všem účastníkům konference, užitečné odborné obohacení, živé diskuze i příjemné zážitky v rovině osobních setkání. Nechtě se vydaří devatenácté „výzkumnické hodování“ v pedagogice.

Petr Urbánek
předseda ČAPV

Vážení příznivci pedagogického výzkumu,

uspořádání letošní konference ČAPV bylo svěřeno Institutu výzkumu školního vzdělávání PdF MU (dále IVŠV) a Ústavu pedagogických věd FF MU (dále ÚPV) s tím, že konference se bude konat v prostorách PdF MU v Brně. Zkušenosti z práce organizačního výboru konference jsou pozitivní a jako takové je lze považovat za příslib úspěšné akce.

Tématem konference je smíšená metodologie v pedagogickém výzkumu. K této problematice se vztahují zejména dva hlavní referáty a dva koreferáty, dále mnohé z příspěvků v sympoziích a sekcích a některé z posterů. Vedle toho je na konferenci dán prostor pro prezentaci metodologicky či výzkumně zaměřených příspěvků, která se přímo ke smíšené metodologii nevztahují.

Charakteristickým rysem konferencí ČAPV v posledních letech je snaha dát prostor značnému množství příspěvků v omezeném čase. Před touto výzvou stáli rovněž pořadatelé konference letošní. Jelikož zájem předčil očekávání, podpořili pořadatelé tendenci sdružování tematicky blízkých příspěvků do podoby sympozií na straně jedné a prezentaci předvýzkumů a předběžných zjištění formou posterů na straně druhé.

Formy prezentace jako sympozia a postery nejsou na konferencích ČAPV ničím novým. V určitém „experimentálním režimu“ byly využívány i na konferencích předchozích. Pro brněnskou konferenci byl nicméně vyvozen závěr, že pro jejich účelné uplatnění je třeba vytvořit adekvátní koncepci celé akce. Přitom nebylo třeba hledat něco zcela originálního, stačilo se přiblížit např. podobě konferencí Evropské asociace pedagogického výzkumu (EERA), jíž je ČAPV členem.

Na 19. výroční konferenci ČAPV jsou přihlášena 4 sympozia (čítající 16 vystoupení) a dalších přibližně 130 příspěvků (z toho kolem 90 vystoupení v sekcích a 40 posterů). Celkový počet autorů přihlášených příspěvků přesahuje dvě stovky, konference se aktivně účastní přibližně 150 osob.

V rámci doprovodného programu konference je zařazen panel složený z vedoucích redaktorů českých pedagogických časopisů, jehož hlavním posláním je poukázat na specifickou úlohu recenzovaných časopisů v odborné komunitě a poskytnout autorům i čtenářům vhled do redakčních procedur. Tomuto cíli je podřízena forma prezentace, jíž je moderovaná diskuze mezi panelisty a plénem.

S potěšením sledujeme enormní zájem o účast zejména doktorandů na metodologických seminářích. Je na ně přihlášeno přibližně 70 osob. Semináře se budou vztahovat k širokému spektru důležitých metodologických otázek týkajících se koncipování výzkumného projektu, výzkumných metod i postupů zpracování výzkumných dat.

Uspořádat konferenci ve výše naznačeném pojetí a rozsahu znamená investovat mnoho přemýšlení a vyjednávání do její přípravy. Úspěch akce je vedle toho podmíněn také vstřícností a flexibilitou ze strany účastníků. Naše zkušenosti jsou v tomto ohledu rovněž pozitivní. Nezbyvá tudíž než poděkovat všem, kteří se ve službách konference ochotně ujali různých rolí a funkcí (např. moderace sekcí) a s porozuměním reagovali na naše průběžné žádosti (např. změna formátu prezentace, doplnění textu anotací).

Věříme, že 19. výroční konference ČAPV bude komunikačním prostorem využitelným jak těmi, kdo mají v záležitostech pedagogického výzkumu co sdělit, tak těmi, kdo mají zapotřebí tato sdělení slyšet.

Tomáš Janík
předseda organizačního výboru konference

Česká asociace pedagogického výzkumu (ČAPV)

Česká asociace pedagogického výzkumu (ČAPV) je profesně zájmovou organizací, jejímž posláním je zkvalitňování vzdělávacího procesu prostřednictvím pedagogického výzkumu, vzájemná výměna informací mezi pracovníky pedagogického výzkumu, šíření výsledků pedagogického výzkumu a jejich praktická aplikace. Pedagogický výzkum je chápán v širokém interdisciplinárním pojetí – jako všechny výzkumné aktivity v oblasti výchovy, vzdělávání a školství. ČAPV je členem Evropské asociace pedagogického výzkumu, European Educational Research Association (EERA)

www.capv.cz

Konference ČAPV

ČAPV pořádá od svého založení v roce 1992 pravidelné výroční konference:

I. konference (1993) – Praha

Pedagogický výzkum a transformace české školy

II. konference (1994) – Ústí nad Labem

Učitel – jeho příprava a požadavky školské praxe

III. konference (1995) – Brno

Český pedagogický výzkum v současných společenských podmínkách

IV. konference (1996) – Olomouc

Pedagogická evaluace v podmínkách současné české školy

V. konference (1997) – Plzeň

Výchova a vzdělávání v českých zemích na prahu třetího tisíciletí

VI. konference (1998) – České Budějovice

Metodologické problémy pedagogického výzkumu v současném období včetně výzkumu v oblasti metodiky výuky cizích jazyků; Problematika doktorandského studia: Příprava nových vědeckých pracovníků v oblasti věd o výchově; Současné poznatky o žákovské a studentské populaci; Transformace české školy – vize a realita

VII. konference (1999) – Hradec Králové

Poslední desetiletí v českém a zahraničním výzkumu

VIII. konference (2000) – Liberec

Pedagogický výzkum v České republice

IX. konference (2001) – Ostrava

Nové možnosti vzdělávání a pedagogický výzkum

X. konference (2002) – Praha
Výzkum školy a učitele

XI. konference (2003) – Brno
Sociální souvislosti výchovy a vzdělávání

XII. konference (2004) – Ústí nad Labem
Profese učitele a současná společnost

XIII. konference (2005) – Olomouc
Pedagogický výzkum: reflexe společenských potřeb a očekávání

XIV. konference (2006) – Plzeň
Současné metodologické přístupy a strategie pedagogického výzkumu

XV. konference (2007) – České Budějovice
Svět výchovy a vzdělávání v reflexi současného pedagogického výzkumu

XVI. konference (2008) – Hradec Králové
Pedagogický výzkum jako podpora proměny současné školy

XVII. konference (2009) – Ostrava
Český pedagogický výzkum v mezinárodním kontextu

XVIII. konference (2010) – Liberec
Kam směřuje současný pedagogický výzkum?

XIX. konference (2011) – Brno
Smíšený design v pedagogickém výzkumu

XX. konference (2012) – Praha

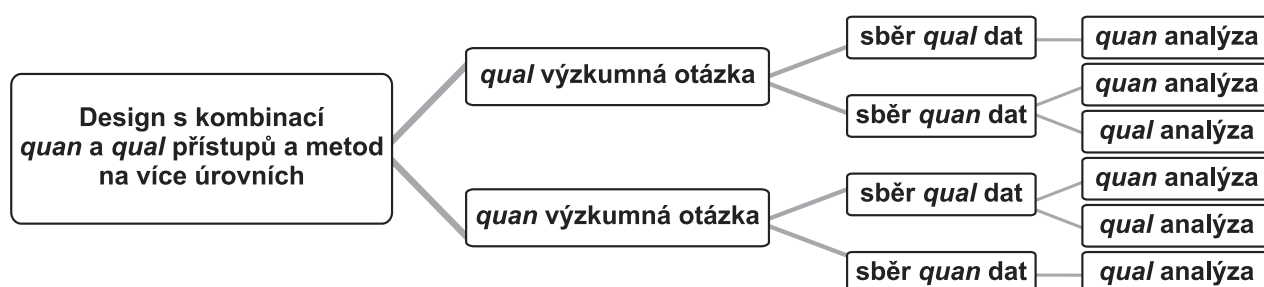
Tematické zaměření a cíl konference

Konference je věnována problematice smíšené metodologie v pedagogickém výzkumu. Pedagogický výzkum od svého počátku přirozeně aplikuje tzv. smíšený design výzkumu (angl. mixed method design) – v závislosti na výzkumné otázce kombinuje kvantitativní a kvalitativní přístupy, metody a techniky sběru a analýzy dat. Smíšený výzkum prochází v posledních letech velkým teoretickým rozvojem, a to i v pedagogických disciplínách.

V současnosti se v oblasti smíšeného výzkumu řeší pestrá terminologie, která se u nás i ve světě teprve etabluje. Diskutuje se o otázkách kombinace obou přístupů, především z hlediska kombinace výběrů vzorků ve vztahu k různým druhům smíšeného výzkumu.

Při klasifikaci druhů smíšeného designu výzkumu bývají zohledňována různá kritéria, která se následně překrývají. Mezi hlavní kritéria patří (Creswell & Plano Clark, 2006)¹: časová posloupnost (paralelní/simultánní nebo sekvenční design), dominance určitého přístupu (stejný status, dominantní status jednoho z přístupů nebo metody), způsob kombinování dat:

1. sloučení (během interpretace, během analýzy)
2. propojení (quan → qual, qual → quan)
3. zasazení jednoho do druhého – tzv. vnořený design.

Tashakorri a Teddlie (1998)² doplnili design s kvantitativními a kvalitativními přístupy a metodami kombinovanými na více úrovních – teorie, sběr dat, analýza dat (angl. mixed model design), který představuje nejvyšší úroveň kombinování kvalitativních a kvantitativních přístupů a metod.

Z hlediska účelu výzkumu lze dále rozlišovat explanační (qual → quan) a explorační (qual → quan) smíšený výzkum.

¹ Creswell, J. W., & Plano Clark, V. L. (2006). *Designing and Conducting Mixed Methods Research*. Thousand Oaks, CA: Sage.

² Tashakkori, A., & C. Teddlie (1998). *Mixed Methodology: Combining Qualitative and Quantitative Approaches*. *Applied Social Research Methods Series (46)*. Thousand Oaks, CA: Sage.

Kritériem může být také vzájemný vztah obou přístupů z hlediska cíle: V předvýzkumném modelu je kvalitativní analýza použita pro generování hypotéz pro kvantitativní výzkum. V zobecňujícím modelu se výsledky kvalitativního výzkumu ověřují v kvantitativní fázi. V prohlubujícím modelu poskytuje navazující kvalitativní výzkum oporu pro vysvětlení vztahů zjištěných kvantitativním výzkumem. Triangulační model staví na propojení obou postupů a výzkumné otázky jsou nahlíženy z různých úhlů, tak aby byly výsledky co nejvíce podložené a úplné.

Výše uvedenými myšlenkami reagujeme na narůstající význam specifického typu designu smíšeného výzkumu (zvaného „mixed model design“) kombinujícího kvantitativní a kvalitativní přístupy a metody ve více rovinách výzkumu (přístup, metody sběru dat, analýza dat).

Vítána jsou proto výzkumná a teoreticko-metodologická sdělení a příspěvky, které kombinují kvantitativní a kvalitativní přístupy a techniky sběru a analýzy dat při zkoumání otázek základních, aplikovaných a hraničních pedagogických disciplín. Vedle takto tematicky zaměřených příspěvků mohou být, jako tradičně, zasílány i další výzkumné a teoreticko-metodologické studie.

Organizační výbor

doc. PhDr. Tomáš Janík, M.Ed., Ph.D. (IVŠV PdF MU)

doc. Mgr. Petr Novotný, Ph.D. (ÚPV FF MU)

doc. Mgr. et Mgr. Kateřina Vlčková, Ph.D. (IVŠV PdF MU)

Mgr. Petr Knecht, Ph.D. (IVŠV PdF MU)

Mgr. Petr Najvar, Ph.D. (IVŠV PdF MU)

Mgr. Veronika Najvarová, Ph.D. (IVŠV PdF MU)

Mgr. Simona Šebestová, Ph.D. (IVŠV PdF MU)

Mgr. Eva Minaříková (IVŠV PdF MU)

Mgr. Michaela Zedníková (ÚPV FF MU)

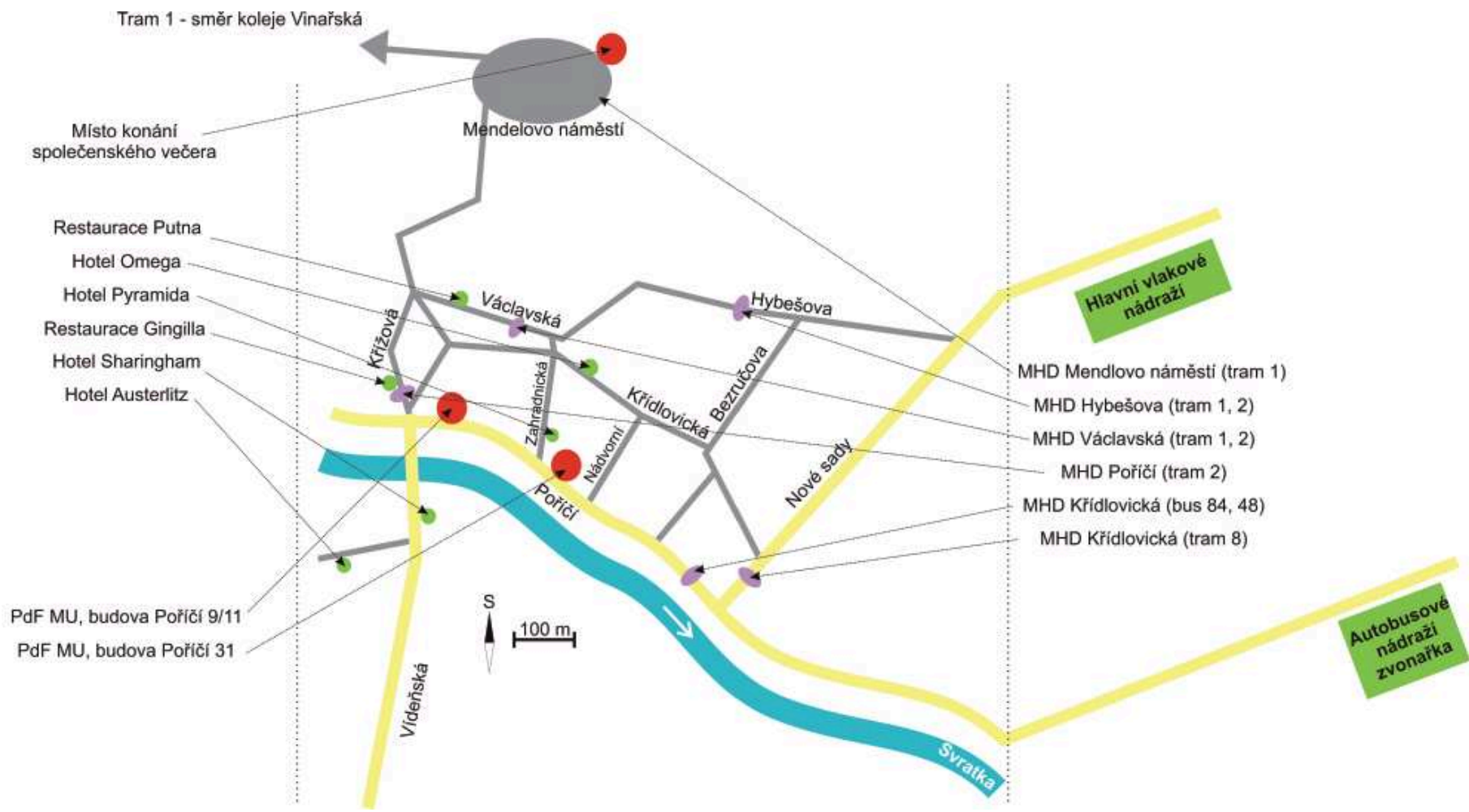
Místo konání konference

Konferenční jednání a metodologický seminář se uskuteční v budovách Pedagogické fakulty MU (Poříčí 7 a 31).

Od hlavního vlakového nádraží využijte tramvaj č. 2 – směr Modřice, zastávka Václavská nebo Poříčí.

Od autobusového nádraží Zvonařka využijte autobus č. 84 – směr Stará osada, zastávka Křídlovická nebo Poříčí.

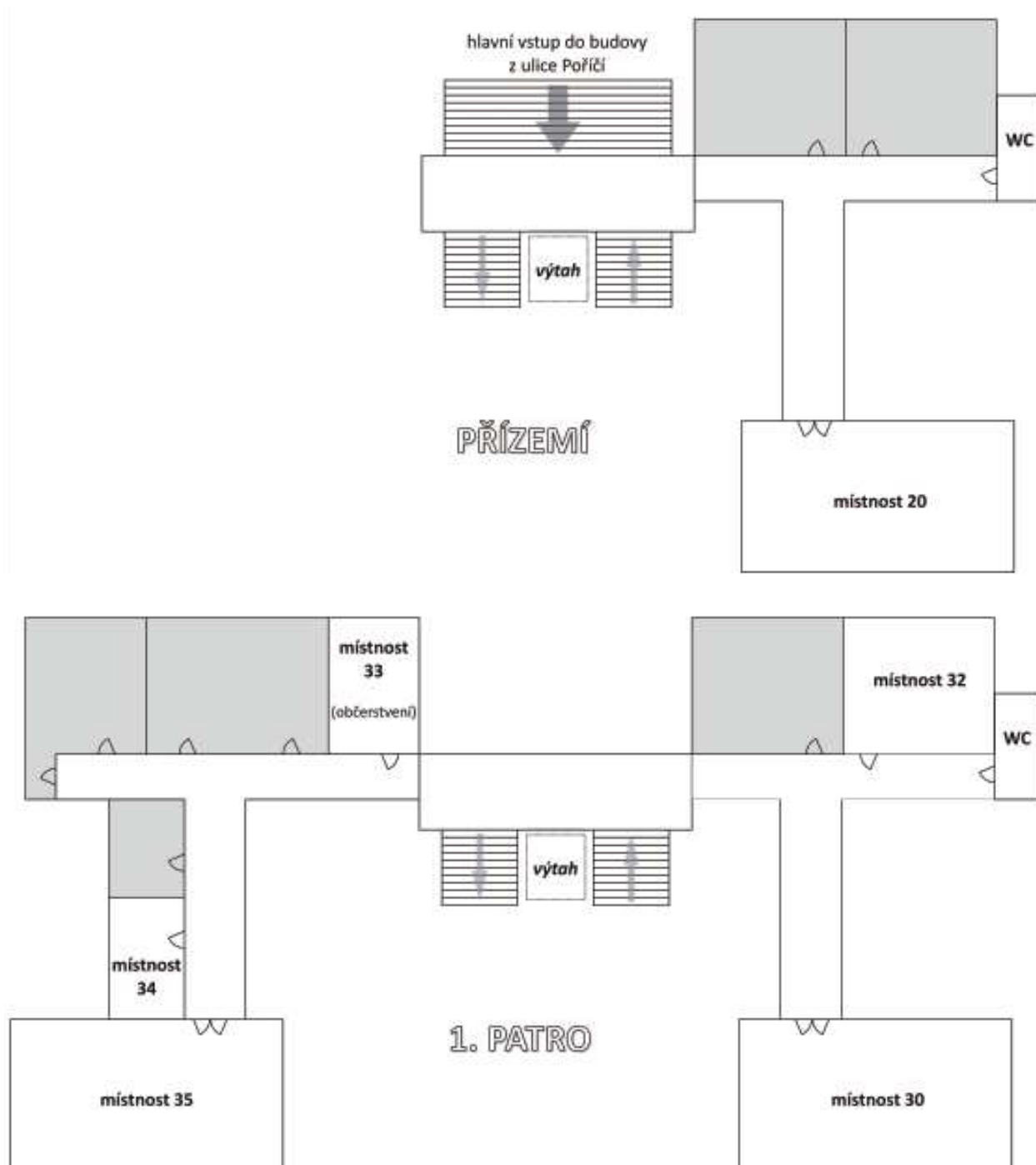
Společenský večer se uskuteční dne 5. 9. 2011 od 20:00 hod. v areálu Augustiniánského opatství na Starém Brně, Mendlovo náměstí 1 (cca 500 m od Pedagogické fakulty MU).

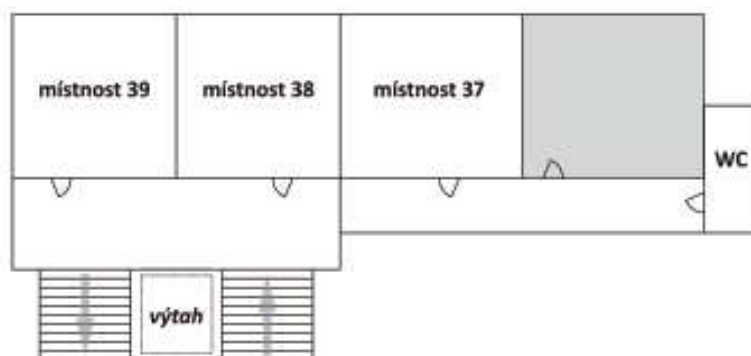

Konferenční sály a místnosti

Konferenční sály a místnosti jsou v budovách PdF MU na Poříčí 7 a 31. Umístění učeben, v nichž se budou konat plenární referáty, symposií, sekcí, posterových sekcí a učeben vyhrazených pro metodologický seminář, naleznete v programu anotací u každé aktivity.

Mapy jednotlivých podlaží (Poříčí 31)

2. PATRO

Internet

Účastníkům konference je k dispozici počítačová učebna v přízemí budovy PdF MU Poříčí 31.

Do sítě Wi-fi se lze připojit prostřednictvím softwaru Eduroam (www.eduroam.cz).

Občerstvení

Občerstvení bude účastníkům konference k dispozici v přestávkách mezi jednáními bude v učebně č. 33 a na chodbách budovy Poříčí 31.

V úterý 6. září bude v době 11:45–12:30 pro účastníky konference připraven oběd formou studeného bufetu v učebně č. 33 a na chodbách budovy Poříčí 31.

Formy prezentace

Vedle plenárních referátů a koreferátů jsou jednotlivá sdělení na konferenci prezentována jednou ze tří níže uvedených forem:

1. Sympóziium – úzce tematicky zaměřené setkání odborníků spojené s vědeckou diskusí o dané problematice. Během jednání v sympóziu proběhne několik vystoupení k příslušnému tématu, reprezentující většinou různé úhly pohledu. Tematická profilace sympózia a tematické i časové řazení vystoupení je v kompetenci organizátora sympózia. Na konferenci ČAPV jsou přihlášena 4 sympózia (pondělí 5. září, 13:00–14:30).
2. Vystoupení v sekci – přednesení standardního konferenčního příspěvku v metodologicky či tematicky zaměřené sekci dle programu sestaveného organizátory konference. Vystoupení v sekci trvá max. 10 minut s následnou 5–10minutovou diskusí. Na konferenci ČAPV byla přihlášena přibližně stovka vystoupení v sekci. Přihlášené příspěvky byly rozděleny do 3 bloků A, B, C. Do sekcí v bloku A byly zařazeny příspěvky s metodologickou profilací (blok A: pondělí 5. září, 14:45–16:15), do bloku B a C byly zařazeny příspěvky na základě tematické příbuznosti (blok B: úterý 6. září, 10:15–11:45, blok C: úterý 6. září, 12:30–14:00).
3. Poster – poster je grafickou prezentaci výsledků vědecké práce. Na konferenci ČAPV byly přihlášeny přibližně čtyři desítky posterů. Postery byly rozděleny do 3 sekcí (P1 – P3) na základě tematické příbuznosti. Autoři posterů by měli být přítomni v posterových sekcích (úterý 6. září, 8:30–10:00), aby mohli zodpovídat případné dotazy účastníků konference.

Výstupy z konference

Výstupem z konference je tento sborník anotací.

Dalším výstupem z konference bude sborník příspěvků v elektronické podobě. Sborník konferenčních příspěvků bude zaslán pro zařazení do databáze ISI/Proceedings (Conference Proceedings Citation Index od společnosti Thomson/Reuters).

Do sborníku budou zařazeny pouze příspěvky s výzkumnou tematikou, které (a) nepřekračují rozsah 14 400 znaků včetně mezer, (b) jsou zpracovány dle Požadavků na úpravu příspěvků; (c) byly doporučeny recenzenty sborníku k publikování; (d) byly prezentovány na konferenci (ať již formou posteru, vystoupení v sekci, či vystoupení v sympóziu).

Pokyny pro psaní příspěvků

Text konferenčního příspěvku odešlete webovým formulářem nejpozději 16. 9. 2011 (po tomto termínu nebudou příspěvky akceptovány), a to v následující podobě:

- Svým charakterem by příspěvky měly odpovídat tzv. working-papers, tzn. sdělením informujícím o probíhajícím výzkumu, podávajícím předběžné nebo dílčí výsledky, které chcete v budoucnu publikovat např. ve významném časopise nebo monografii.
- Příspěvek musí být napsán v českém, slovenském nebo anglickém jazyce. Rozsah příspěvku nesmí překročit 8 normostran (14 400 znaků včetně mezer).
- Součástí textu je název, abstrakt a klíčová slova v českém a anglickém jazyce, následuje vlastní text (s případnými tabulkami a grafy) a soupis použité literatury. Doporučujeme kratší příspěvky (kolem 5 normostran, tj. 9 000 znaků).

Požadavky na úpravu příspěvků jsou k dispozici zde:

http://www.ped.muni.cz/capv2011/dokumenty/PokynyProAutoryDleAPA_110414_CAPV.pdf